

HOE MEER, HOE BETER!

TAALONTWIKKELING BIJ JONGE KINDEREN

Onderzoeken die onder andere in het Babylab van de Universiteit Utrecht worden uitgevoerd, helpen ons om de ontwikkeling van baby's steeds beter te begrijpen. Veel leert een kind uit zichzelf maar om te leren praten heeft het interactie met anderen nodig; en het liefst zo veel mogelijk. In dit artikel geven we enkele tips voor het werken met baby's.

Zorg voor een rijk taalaanbod

De taalontwikkeling van de baby begint al in de baarmoeder. Op grond van hetgeen het kind hoort en ziet worden verbanden gelegd, conclusies getrokken en patronen herkend. Hiervoor is goed en vooral veel taalaanbod nodig. Professor Wijnen zegt hierover: "Woorden leer je onderscheiden door statistische patroonherkenning. Dat zit in het brein ingebakken" (Psycholinguïst Frank Wijnen - Dynamics of Youth - Universiteit Utrecht). We noemen dit het statistische leren. Om dit systeem goed te laten werken is veel taalaanbod noodzakelijk, want pas dan heeft het kind voldoende "stof" om een patroon te (leren) herkennen.

Meer dan één taal is geen probleem

Het leren van meerdere talen is voor baby's geen enkel probleem. Kinderen moeten beide talen wel veel horen, zodat ze voldoende informatie krijgen om patronen in beide talen te herkennen. Vanaf ongeveer zes maanden oud zie je dat kinderen meer reageren op de moedertaal dan op een andere taal. Door te zorgen voor een rijk aanbod in beide talen zorg je dat kinderen beide talen goed leren.

Babypraat schaadt taalontwikkeling niet!

Sommige volwassenen zijn allergisch voor babypraat. Onderzoek laat echter zien, dat kinderen tussen de 3 en 15 maanden juist het liefst naar zulke kindgerichte taal luisteren. Door te spelen met intonatie en toon wordt de aandacht van de baby langer vastgehouden (The ManyBabies Consortium, 2020).

Ruimte voor motorische ontwikkeling

Horen jullie ook wel eens: "Sommige baby's zijn nu eenmaal sneller met praten en anderen zijn motorisch sneller". Recent onderzoek laat echter zien dat baby's die eerder leren lopen ook eerder taal verwerven (Oudgenoeg-Paz, 2014).

Kinderen die veel kruipen of lopen kennen een jaar later meer voorzetsels en werkwoorden. Motorische ontwikkeling is dus een voorspeller voor de taalontwikkeling van een kind. Dit betekent

dat baby's veel ruimte moeten krijgen om te bewegen en op ontdekking uit te gaan. Dit is goed voor hun motorische ontwikkeling maar ook voor hun cognitieve ontwikkeling en taalontwikkeling.

Lichaamstaal begin van communicatie

Zolang een baby niet kan praten is lichaamstaal de belangrijkste manier om te communiceren. Het kindje maakt bijvoorbeeld gebruik van huilen, wegstaren, spartelen of kraaien om iets duidelijk te maken. Na vier weken kan een baby al glimlachen en leert het dat het daarmee van alles voor elkaar kan krijgen. Reageren op de lichaamstaal van de baby door middel van stem en aanraking werkt stressverlagend (Feldman, 2014). Goed letten op de signalen van de baby en hierop reageren stimuleert de ontwikkeling.

Praten vraagt heel wat van de mondmotoriek van een baby; de eerste woordjes zeggen kinderen meestal pas tussen de 12 en 18 maanden. Controle over armen en handen hebben baby's al eerder. Gebaren maken het daardoor mogelijk om al eerder te communiceren met de baby.

Muziek als ondersteuning

Hoe muziek de taalontwikkeling beïnvloedt is nog niet helemaal helder maar dat er een samenhang is, is duidelijk. Bij het luisteren naar muziek en spraak wordt namelijk hetzelfde hersengebied geactiveerd. Een baby van vijf maanden is al in staat om op de maat van de muziek mee te bewegen. Kinderen herkennen al snel verschil in ritme of maat. We maken hiervan ook instinctief gebruik bij "babypraat" ([Muziek goed voor brein- en taalontwikkeling – VHZ Online.nl](#)). Verschillen in toonhoogte en ritme maken de spraak beter herkenbaar voor de baby. Door met de baby's liedjes te zingen stimuleer je het herkennen van ritmes en melodieën. En deze vaardigheden zijn ook weer belangrijk voor het leren van een taal.

Meer weten?

Wil je meer weten over de ontwikkeling van baby's en de manier waarop je de ontwikkeling kan stimuleren volg dan onze training "Werken met Baby's" of neem contact op met adviseur Gerrie Compen.

Gerrie Compen
Adviseur Jonge Kind
06 – 10 58 74 81
g.compen@edux.nl

Literatuurlijst

Feldman, R. (2014). *Maternal-preterm skin-to-skin contact enhances child physiologic organization and cognitive control across the first 10 years of life*. *Biological Psychiatry*, 56-64.

Oudgenoeg-Paz, O. (2014). *Walk this way. Talk this way. Motor skills, spatial exploration, and the development of spatial cognition and language*. University of Utrecht: Ridderprint BV.

The ManyBabies Consortium (2020). *Quantifying Sources of Variability in Infancy Research Using the Infant-Directed-Speech Preference*. *Advances in Methods and Practices in Psychological Science*, 24-52.